

[Sigsgaard.]

de bedre stillede lag i befolkningen. Familietraditioner spiller her ind foruden selvfølgelig økonomiske forhold; det er stadig alt for dyrt at få en god uddannelse. Mange holder sig også tilbage fra gymnasiet, bl.a. fordi de kender gymnasiernes skæve sociale rekuttering; de undviger simpelt hen et miljø, som de ved, de ikke vil føle sig hjemme i. HF betyder en ny mulighed for disse elever, og vi vil antagelig opleve, at mens den sociale rekuttering i gymnasiet fortsat vil være skæv i mange år, vil den være mere balanceret på HF-kurserne. HF ser altså ud til at være det virkelig demokratiske alternativ til gymnasiet, som endnu ikke rigtig har formået at ryste overklassepræget af sig.

Der er næppe tvivl om, at jo tidligere udskillelsen af egnede og ikke egnede finder sted, jo stærkere vil familietraditionen spille ind, jo flere vil blive holdt borte fra en højere uddannelse, og omvendt; jo ældre eleven er, når han står over for det afgørende valg, jo friere vil han kunne vælge. Derfor er det helt centralt, når ministeren peger på, at den sociale skævhed bedst modvirkes ved at have en 9-årig udelt folkeskole, så ingen på forhånd er skilt fra. Jeg skal i den forbindelse ikke lægge mig fast på de 9 år — det var ministerens ord — men det må da i hvert fald være mindst 9 år.

Men når ministeren nu er klar over dette, og når den pædagogiske forskning giver ham ret, hvad forhindrer så folketingsret i hurtigt at ændre den gældende skolelov? Fremtidsmusik, sagde ministeren; men hvem bestemmer, om det skal være fremtidsmusik? Det gør jo alene ministeren og dette ting. Hvad er det, der forhindrer ministeren i at fremsætte forslag om de nødvendige ændringer, så den 9- eller 10-årige enhedsskole kan gennemføres nu eller med det allerførste i overensstemmelse med hans egne synspunkter om den sociale rekuttering og med vor pædagogiske viden? Det behøver ikke at være fremtidsmusik, det, vi taler om. Enhedsskolen kan gennemføres nu. Kun folketingsret kan gøre det. Sker det ikke, så er det udelukkende, fordi man ikke vil. Enhedsskolen betyder mere lighed i uddannelsessystemet. Vil man ikke enhedsskolen, så er det den større lighed, man er imod, og så bør det siges klart.

Langt flere end 10 pct. bør have en højere almen uddannelse. Det kan ske ved afskaffelse af den frasortering, der finder sted i dag, og det kan ske ved at skabe flere muligheder for at få en sådan god uddannelse. HF er en sådan mulighed, derfor må HF støttes.

For nogle dage siden udtrykte fru Ellen Strange Petersen angstelse for, at HF kunne blive en konkurrence for gymnasiet, det havde aldrig været meningen, sagde hun. En af grundene til hendes angstelse var, at HF måske skulle have næsten samme kompetence som studentereksamen, og jeg havde indtryk af, at hun og andre helst så, at HF i alt fald ikke gav adgang til universiteterne og slet ikke direkte. Men fra første færd er der jo lagt vægt på, at HF ikke måtte blive en blindgyde. HF-forslaget blev fremsat med det udtrykkelige formål at komme en blindgyde til livs. Et enigt folketingsudvalg, altså de konservative medlemmer inklusive, udtalte, at HF i videst muligt omfang bør være en almen eksamen. Udvalget udtalte ordret, også enstemmigt:

„Man ønsker imidlertid at fremhæve, at jo flere uddannelser højere forberedelseseksamen giver adgang til, desto større betydning vil dette nye led i uddannelsessystemet få.“

I udvalgsbetænkningen stod videre, at man havde drøftet, på hvilke måder HF kunne danne basis for studier ved universiteter og andre højere læreanstalter, og udvalget talte om betingelserne for adgang til sådanne studier. Man talte altså ikke om, hvorvidt HF skulle give adgang, men kun om hvordan. Det var altså et udgangspunkt for udvalget, at HF, hvad kompetence angår, i hvert fald på det nærmeste skulle stilles lige med studentereksamen — i øvrigt er jeg enig med hr. K. B. Andersen i, at det ikke tjener noget særligt formål bestandigt at sammenligne de to uddannelsesformer. Udvalget understregede igen og igen, at uddannelsen måtte have bredde. Det hedder bl. a., at der skal sigtes mod at gøre eksamen velegnet som grundlag for en række videregående uddannelser. Udvalget bad udtrykkeligt ministeren om at gøre studieplanudvalget opmærksom på udvalgets ønsker på disse områder.

At det enige folketingsudvalg har ment, at HF burde give adgang til alle højere ud-